

Arbeidstilsynet
Postboks 4720 Sluppen
7468 Trondheim

Dato: 01.09.2015
Vår ref.: 2014/632-55
Saksbehandlar: marhuft
Dykkar ref.:

Tilbakemelding etter tilsyn 170815

Bybanen Utbygging (BU) registrerer at Arbeidstilsynet mener at entreprenørene sine løsninger i forhold til arbeid i høyden i vognhallen har bakenforliggende årsaker knyttet til byggherrens prosjektering, rekkefølgevalg og fremdriften i nærliggende entrepriser og fag, og at dette gir prosjektspesifikke utfordringer for tilkomsten til høydearbeidet i vognhallen. Det er i denne forbindelse stilt noen spørsmål til Bybanen Utbygging som Arbeidstilsynet ønsker svar på, og vi vil med dette forsøke å svare ut disse så godt som mulig.

-Burde Byggherren tidligere ha observert og fulgt opp løsningene som var i bruk?

Bybanen Utbygging ønsker å være en tilstedeværende byggherre og forsøker å være tett på entreprenørene. Dette blir gjort mellom annet ved tiltak som at SHA-koordinatorene har hyppige inspeksjoner på byggeplass, vi deltar på vernerundene, vi gjennomfører ledelsesinspeksjoner og vi gjennomfører sikkerhetsuker to ganger i året med fokus på ulike tema innen HMS. På tross av dette kan vi ikke helgardere oss mot at det ikke vil bli utført arbeid som ikke tilfredsstiller alle forskriftskrav. Situasjonen i vognhallen har vært som følger:

Fra starten av var det planlagt at det meste av arbeidet i høyden skulle utføres før sporlegging, med unntak av for eksempel montasje av kjøreledninger som normalt utføres fra skinnegående utstyr. Sistnevnte aktiviteter har vært planlagt utfra at det finnes utstyr som er godkjent for dette. Hovedmengden av arbeidet i høyden ble utført fra vanlige sakse- og bomlifter på planert underlag, dvs. før skinner ble lagt. Pga. tilleggs- og endringsarbeider (hovedsakelig endret jordingsanlegg) så har det blitt mer arbeider i høyden enn det som var opprinnelig planlagt. For å utføre disse arbeidene har følgende utstyr vært benyttet:

- Stillas montert på skinnegående vogn: UCO satte opp stillaset, og SEM sikkerhet har godkjent løsningen. Denne løsningen ble benyttet i mai-juni, og er ikke lenger i bruk. BU har fulgt opp løsningen, hatt gjennomgang med entreprenøren og blitt fremvist dokumentasjon som viste at dette var i orden.
- Lift med støttelabber ble i juni i en periode på 1-2 uker benyttet av Skanska ved UE. Forut for at denne ble tatt i bruk ble SJA utført og metode for bruk gjennomgått med BU (se bilde i vedlegg 1). Samme lift ble overført til annen UE hos Skanska etter ferien som dessverre ikke fulgte avtalte rutiner og opplæring, noe som ble avdekket av Arbeidstilsynet. BU hadde og har fortløpende oppfølging/kontroll med fremdrift og aktivitetene i vognhallen. Imidlertid har vi ikke klart å avdekke at liften var tatt i bruk av en annen UE, og at denne ikke utførte jobben som avtalt. Umiddelbart etter at Arbeidstilsynet var på tilsyn ble all videre bruk av liften stanset, og liften ble demontert og fjernet fra anlegget.

- Ombygget lift (Siemens) ble begrenset brukt fra slutten av juli, inntil bruk ble stoppet av BU 17/8. BU har krevd dokumentasjon på ombygd utstyr og at det skal være sakkyndig virksomhet som godkjenner – dette har vi fått (Gantic har testet og godkjent ombyggingen). Vi venter på skriftlig dokumentasjon på aksept av modifikasjon fra produsent/importør (Gantic uttaler seg som representant/importør for Niftylift Ltd. i Norge, aksept av løsningen er bekreftet telefonisk fra Smartutleie til BU 27/8). Siemens har utarbeidet risikoanalyse og sikker jobb analyse, og 2 personer fra Siemens/Teambane har så langt fått typeopplæring hos Gantic. Siemens er pålagt å få på plass og fremvise all påkrevd dokumentasjon til BU før lift kan tas i bruk igjen.
- Skanska benytter nå skinnegående lifter, og disse er godkjent fra representant/ importør for Niftylift i Norge. De har også fått typeopplæring fra Gantic. Dokumentasjon på dette er fremvist BU.

Samtidig skal en være klar over at det finnes godkjent skinnegående utstyr for arbeid i høyden, og dette er entreprenørene kjent med. Slikt utstyr har blitt brukt på tidligere byggetrinn samt at entreprenører som utfører arbeid for Jernbaneverket også bruker slikt utstyr (linker med eksempler på slikt utstyr finnes i vedlegg 2).

-Hva er byggherrens syn på det vi har omtalt ovenfor om byggherrens ansvar?

Vi er ikke enig i at våre alminnelige prosjektkrav om sakkyndig-godkjent utstyr mm. ikke er tilstrekkelig for situasjonen i vognhallen, da det i utgangspunktet var planlagt at det meste av arbeidet i høyden skulle utføres før sporlegging, bortsett fra for eksempel montasje av kjøreledninger som normalt utføres fra skinnegående utstyr. Sistnevnte aktiviteter har vært planlagt utfra at det finnes utstyr som er godkjent for dette. Hoveddelen av arbeidet i høyden ble utført fra vanlige sakse- og bomliffter fra planert underlag, dvs. før skinner ble lagt. Pga. tilleggs- og endringsarbeider (hovedsakelig endret jordingsanlegg) så har omfanget av arbeider i høyden økt etter sporlegging.

Asfaltering har vært planlagt i prosjekteringsfasen, men har ikke vært en del av kontrakten, imidlertid lå det inne som en opsjon i Spor-kontrakten. Endelig beslutning om å asfaltere i vognhallen herunder tilhørende tekniske løsninger ble gjort på vårparten 2015. Asfaltarbeid er planlagt gjennomført primo november. Etter at dette arbeidet er utført vil det bedre tilkomsten i vognhallen, og det vil gi mulighet for å bruke vanlige lifter for arbeid i høyden.

I innkjøpsprosessen av utførende entreprenør har bruk av skinnegående utstyr for arbeid i høyden vært tema, og entreprenør er valgt mellom annet med bakgrunn i valg av anerkjente løsninger for arbeid i høyden fra spor. Entreprenør har i innkjøpsprosessen dokumentert erfaring og utstyr for å jobbe i høyden på pukkspor. I utførelsesperioden har imidlertid entreprenør til dels valgt andre løsninger.

-Hvilke grep vil byggherren eventuelt nå gjøre på overordnet nivå med prosjektering, fremdrift, arbeidsrekkefølge og koordinering for å sikre at entreprenørene kan bruke fullgode løsninger for høydearbeidet i vognhallen?

På verksted-depot har BU egen fremdriftsordinator i tillegg til en aktiv byggeledelse, som følger alle sider av prosjektet. Som en del av dette arbeidet er det gjort vurderinger av fremdrift og arbeidsoppgaver. Det er besluttet å fremskynde asfaltering i vognhallen for å raskest mulig få et slett dekke som gir god tilkomst for liftbruk. Dette vil redusere behovet for bruk av skinnegående materiell/løfteutstyr. Noe av årsaken til at asfalt ikke har kunne blitt lagt tidligere er at ballasten må ligge en viss tid før den kan pakkes. Vi har videre, uavhengig av Arbeidstilsynets tilbakemelding, besluttet å utsette montasje av kontaktlednings-anlegg i vognhallen for å gi mer tid til montering av annet utstyr i høyden etter at asfalt er lagt. Videre vil SHA-koordinatorene fremdeles ha særlig fokus på arbeider i høyden.

I neste byggetrinn vil vi evaluere erfaringene fra dette byggetrinnet og vurdere om det bør gjøres endringer (f.eks. at dette kravet gis enda større fokus i SHA-planen), og vurdere tiltak for å gjøre standard skinnegående materiell lettere tilgjengelig for entreprenørene.

Med vennlig hilsen

Marianne Karin Hufthammer
spesialrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Pål Erdal

- 2 Tilbakemelding etter tilsyn 170815 - vedlegg 1
- 3 Tilbakemelding etter tilsyn 170815 - vedlegg 2